

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

Wykonywanie wszelkich czynności mających znamiona działalności gospodarczej podlega rejestracji.

1. Z dniem 31 marca 2009 r., na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2009 r. Nr 18, poz. 97) wszedł w życie obowiązek dokonywania zgłoszenia identyfikacyjnego lub aktualizacyjnego w przypadku rozpoczęcia działalności gospodarczej lub aktualizacji danych objętych wpisem do ewidencji działalności gospodarczej lub wpisem do KRS - odpowiednio - do organu gminy prowadzącego ewidencję działalności gospodarczej lub sądu rejestrowego (obligatoryjne stosowanie instytucji „jednego okienka”).
2. Ponadto, dla osób fizycznych będących przedsiębiorcami, w miejsce dotychczasowych 4 formularzy kierowanych do różnych organów i instytucji w związku z podjęciem i prowadzeniem działalności gospodarczej, wprowadzono jeden zintegrowany wniosek o wpis do ewidencji działalności gospodarczej (EDG-1), na którym przedsiębiorca dokonuje zgłoszenia działalności gospodarczej oraz zmian stanu faktycznego i prawnego w zakresie tej działalności. W przypadku podatników podlegających obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego do wniosku o wpis do rejestru należy dołączyć zgłoszenie identyfikacyjne/aktualizacyjne NIP-2 z odpowiednimi załącznikami (w razie potrzeby). Przedsiębiorca może podjąć działalność w dniu złożenia wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W związku z powyższym konieczne jest, przed przystąpieniem do wypełnienia wniosku EDG-1, rozważenie kilku podstawowych kwestii, dotyczących:

1) prawidłowego wskazania naczelnika urzędu skarbowego

Na formularzu EDG-1 przedsiębiorca zobowiązany jest do wskazania właściwego naczelnika urzędu skarbowego, do którego organ ewidencyjny przekaże dane z przedmiotowego wniosku w celu dokonania wpisu lub zaktualizowania danych w ewidencji podatników i nadania NIP w przypadku jego braku.

Właściwym naczelnikiem urzędu skarbowego dla nadania NIP lub dokonania zgłoszenia aktualizacyjnego jest:

- dla podatnika podatku VAT (który nie korzysta ze zwolnienia) prowadzącego działalność opodatkowaną na terenie objętym zakresem działania jednego organu podatkowego - naczelnik urzędu skarbowego właściwy według **miejsca wykonywania działalności opodatkowanej podatkiem VAT**,
- dla podatnika podatku VAT (który nie korzysta ze zwolnienia) prowadzącego działalność opodatkowaną na terenie objętym zakresem działania więcej niż jednego organu podatkowego - naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze **względu na miejsce zamieszkania**,
- dla podatników podatku VAT, nieposiadających stałego miejsca zamieszkania albo stałego miejsca prowadzenia działalności na terytorium kraju właściwym jest Naczelnik Drugiego Urzędu Skarbowego Warszawa-Śródmieście

dla pozostałych podatników, będących podatnikami podatku dochodowego, co do zasady, naczelnik urzędu skarbowego właściwy według miejsca zamieszkania (wyjątek stanowi „karta podatkowa” wówczas właściwość organu podatkowego ustala się według miejsca położenia zorganizowanego zakładu, wskazanego w zgłoszeniu do ewidencji działalności gospodarczej, a w razie niedopełnienia zgłoszenia działalności do ewidencji lub gdy

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

działalność jest wykonywana bez posiadania zorganizowanego zakładu – według miejsca zamieszkania podatnika lub siedziby spółki, a jeżeli nie można ustalić siedziby spółki – według miejsca zamieszkania jednego ze wspólników. Jeżeli działalność jest prowadzona w kilku zorganizowanych zakładach na terenie objętym własnością miejscową kilku naczelników urzędów skarbowych, właściwość ustala się według miejsca wskazanego przez podatnika jako siedzibę działalności).

2) wyboru formy prawnej wykonywanej działalności gospodarczej tzn.:

- działalność prowadzona samodzielnie,
- działalność w formie spółki cywilnej,
- działalność w formie spółki prawa handlowego.

Wybór formy prawnej przesądza o konieczności wypełnienia odpowiedniego formularza. I tak przy:

- a) samodzielnym prowadzeniu działalności koniecznym staje się wypełnienie wniosku EDG-1,
- b) prowadzeniu działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej koniecznym staje się wypełnienie wniosku EDG-1, ale także dokonanie zgłoszenia identyfikacyjnego/aktualizacyjnego NIP-2 wraz z załącznikiem NIP-D dotyczącego spółki bezpośrednio do właściwego naczelnika urzędu skarbowego,
- c) działalności prowadzonej w formie spółki prawa handlowego należy wypełnić wniosek o wpis do rejestru przedsiębiorców wraz ze zgłoszeniem identyfikacyjnym/aktualizacyjnym NIP-2 z odpowiednimi załącznikami (w tym NIP-D).

3) wyboru formy opodatkowania podatkiem dochodowym

- zasady ogólne według 19% stawki,
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych,
- karta podatkowa.

Niezależnie od wypełnienia wniosku EDG-1 należy pamiętać o konieczności złożenia w formie pisemnej oświadczenia (wniosku) o wyborze formy opodatkowania podatkiem dochodowym (karta podatkowa, ryczałt, zasady ogólne według 19% stawki podatku). W przypadku wyboru opodatkowania w formie karty podatkowej wniosek o zastosowanie opodatkowania w formie karty podatkowej należy złożyć nie później niż do dnia 20 stycznia roku podatkowego, a jeżeli podatnik rozpoczyna działalność w trakcie roku podatkowego - **przed rozpoczęciem działalności gospodarczej, a w pozostałych przypadkach do dnia 20 stycznia roku podatkowego, a jeżeli podatnik rozpoczyna prowadzenie działalności gospodarczej w trakcie roku podatkowego – do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia działalności, nie później jednak niż w dniu uzyskania pierwszego przychodu.**

Należy pamiętać, iż wybrany sposób lub forma opodatkowania dochodów (przychodów) obowiązuje przez cały rok podatkowy, chyba, że podatnik utraci prawo do stosowania wybranej formy opodatkowania. Niezłożenie na czas oświadczenia (wniosku) skutkuje przyjęciem formy opodatkowania na zasadach ogólnych i opłacania podatku dochodowego według skali podatkowej.

4) opodatkowania podatkiem od towarów i usług oraz rejestracji w zakresie transakcji wewnątrzspółnotowych

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

Podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą opodatkowaną podatkiem od towarów i usług (niepodlegający zwolnieniu) lub rezygnujący ze zwolnienia, zobowiązani są dokonać zgłoszenia rejestracyjnego na formularzu VAT-R **przed dokonaniem pierwszej czynności podlegającej opodatkowaniu**. Rejestracja w zakresie podatku VAT wymaga uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 170 zł, którą należy wpłacić na odpowiedni rachunek bankowy urzędu gminy/miasta. Podatnicy, którzy złożą zgłoszenie rejestracyjne, będą zarejestrowani przez naczelnika urzędu skarbowego, jako podatnicy VAT, z tym, że podatnicy dokonujący sprzedaży opodatkowanej będą zarejestrowani, jako podatnicy VAT czynni, a pozostali jako podatnicy VAT zwolnieni.

Dodatkowo przedsiębiorcy, którzy zamierzają dokonywać transakcji z podmiotami z państw będących członkami Unii Europejskiej zobowiązani są do wypełnienia formularza VAT-R w części C.3

Należy pamiętać, iż wyboru formy opodatkowania w podatku dochodowym oraz rejestracji w zakresie podatku VAT można dokonać poprzez osobiste złożenie odpowiednich dokumentów we właściwym urzędzie skarbowym osobiście lub za pośrednictwem urzędu pocztowego.

Możliwość zawieszenia działalności gospodarczej

3. Przedsiębiorcy prowadzący działalność indywidualnie, wspólnicy spółek cywilnych, partnerskich, jawnych, komandytowych, spółek komandytowo - akcyjnych, niezatrudniający pracowników mogą zawiesić wykonywanie działalności gospodarczej na okres od 1 miesiąca do 24 miesięcy. Możliwość zawieszenia działalności gospodarczej dotyczy również przedsiębiorców będących podatnikami podatku dochodowego od osób prawnych.
4. W przypadku prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej zawieszenie wykonywania działalności jest skuteczne pod warunkiem jej zawieszenia przez wszystkich wspólników. W przypadku innych spółek osobowych (spółki jawnej, spółki partnerskiej, spółki komandytowej, spółki komandytowo - akcyjnej), spółka jest przedsiębiorcą i to ona zawiesza działalność ze skutkiem dla wszystkich wspólników.
5. Zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej oraz wznowienie wykonywania działalności gospodarczej następuje na wniosek przedsiębiorcy złożony na piśmie właściwemu organowi ewidencyjnemu, a w przypadku przedsiębiorców podlegających obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego - właściwemu sądowi rejestrowemu.
6. Organ ewidencyjny jest obowiązany do przekazania, w tym drogą elektroniczną, informacji o zawieszeniu albo wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, właściwemu ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania przedsiębiorcy - urzędowi statystycznemu, naczelnikowi urzędu skarbowego oraz oddziałowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwemu ze względu na miejsce wykonywania działalności gospodarczej. Nie dotyczy to jednak zgłoszeń dokonanych do sądów rejestrowych. Tu podatnik taką informację musi złożyć sam do właściwego urzędu skarbowego.
7. W okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej przedsiębiorca wykonuje wszelkie obowiązki nakazane przepisami prawa. Może także zostać poddany kontroli na zasadach przewidzianych dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą. Nie może on jednak wykonywać działalności gospodarczej i osiągać bieżących przychodów z tej działalności.
8. Ma jednak prawo:

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

- wykonywać wszelkie czynności niezbędne do zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów;
 - przyjmować należności lub regulować zobowiązania, powstałe przed datą zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej;
 - zbywać własne środki trwałe i wyposażenie;
 - uczestniczyć w postępowaniach sądowych, podatkowych i administracyjnych związanych z działalnością gospodarczą wykonywaną przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej;
 - osiągać przychody finansowe, także z działalności prowadzonej przed zawieszeniem wykonywania działalności gospodarczej.
9. W okresie zawieszenia działalności, składniki majątku, które nie są używane na skutek zawieszenia działalności nie podlegają amortyzacji od miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawieszono działalność.
- 10. Podatnicy opłacający podatek dochodowy na zasadach ogólnych** - w okresie zawieszenia działalności gospodarczej są zwolnieni z obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy, bez względu na formę płacenia zaliczek do urzędu skarbowego, tj. miesięcznie, kwartalnie, w uproszczonej formie. Również gdy spółki jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, ich wspólnicy są zwolnieni z ww. obowiązków, w zakresie działalności spółki - pod warunkiem, że nie później niż przed upływem 7 dni od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zwieszeniu działalności, zawiadomią w formie pisemnej właściwego naczelnika urzędu skarbowego o okresie zawieszenia wykonywania tej działalności.
- 11. Podatnicy opodatkowani zryczałtowanym podatkiem dochodowym od przychodów ewidencjonowanych** - w czasie zawieszenia działalności gospodarczej są zwolnieni z obliczania ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych i wpłacania go na rachunek urzędu skarbowego. Również gdy spółka jawna zawiesi wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jej wspólnicy są zwolnieni z ww. obowiązków, w zakresie działalności spółki - pod warunkiem, że nie później niż przed upływem 7 dni od dnia złożenia wniosku o wpis informacji o zawieszeniu działalności, zawiadomią w formie pisemnej naczelnika urzędu skarbowego w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności.
- 12. Podatnicy rozliczający podatek w formie karty podatkowej** mogą również skorzystać z prawa zawieszenia wykonywania działalności. Zgodnie z przyjętymi regulacjami podatnicy rozliczający się w formie karty podatkowej, którzy skorzystają z prawa zawieszenia działalności gospodarczej, będą zwolnieni z obowiązku zapłaty podatku w wysokości 1/30 miesięcznej należności za każdy dzień zawieszenia.
- 13. Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych** - w okresie zawieszenia działalności gospodarczej są zwolnieni z obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy, bez względu na formę płacenia zaliczek do urzędu skarbowego, tj. miesięcznie, kwartalnie, w uproszczonej formie - 1/12 podatku należnego wynikającego z zeznania złożonego w roku ubiegłym.
14. Po okresie zawieszenia działalności podatnicy wpłacają zaliczki według wybranych przez siebie zasad stosowanych przed zawieszeniem działalności.
15. Zawieszenie działalności gospodarczej nie zwalnia podatników z obowiązku składania zeznań podatkowych za rok podatkowy oraz zapłaty podatku.

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

16. Podatnicy podatku od towarów i usług - w przypadku gdy przedsiębiorca zawiesi działalność gospodarczą nie będzie miał obowiązku składania miesięcznych lub kwartalnych deklaracji podatkowych, o których mowa w art. 99 ust. 1 - 3 ustawy o podatku od towarów i usług. Dotyczy to tych podmiotów, które przed dokonaniem tego zawieszenia były czynnymi zarejestrowanymi podatnikami VAT. Przy czym zwolnienie z tego obowiązku dotyczyć będzie okresów rozliczeniowych, w których działalność przedsiębiorcy zostanie zawieszona.

Zwolnienie z obowiązku składania ww. deklaracji nie dotyczy jednak (art. 99 ust. 7b ustawy o VAT):

- podatników zarejestrowanych jako podatnicy VAT UE,
- podatników dokonujących wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów (WNT),
- podatników dokonujących importu usług lub nabywających towary - w zakresie których są podatnikami,
- okresów rozliczeniowych, w których zawieszenie wykonywania działalności gospodarczej nie dotyczyło pełnego okresu rozliczeniowego,
- okresów rozliczeniowych, za które podatnik jest obowiązany do rozliczenia podatku z tytułu wykonywania czynności podlegających opodatkowaniu oraz, za które jest obowiązany dokonać korekty podatku naliczonego.

17. W przypadku, gdy podatnik będący osobą fizyczną nie wykonywał czynności podlegających opodatkowaniu co najmniej przez 10 miesięcy, obowiązany jest opodatkować podatkiem od towarów i usług towary własnej produkcji i towary, które po nabyciu nie były przedmiotem dostawy towarów (art. 14 ust. 3 ustawy o VAT). Nie dotyczy to jednak podatników (osób fizycznych), którzy zawiesili wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

18. Za dzień wznowienia działalności gospodarczej uznaje się dzień złożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej.

19. Należy pamiętać, że tylko przedsiębiorcy, którzy dokonali zarejestrowania prowadzonej działalności gospodarczej mogą korzystać z rozwiązań wprowadzonych ustawą o swobodzie działalności gospodarczej np. zawiadamianie przedsiębiorcy o zamiarze wszczęcia kontroli czy skrócony, limitowany czas trwania kontroli podatkowych.

20. Każda zmiana danych dotyczących prowadzonej działalności gospodarczej, tj. m.in. zmiana lub rozszerzenie adresów prowadzenia działalności, przechowywania dokumentów, siedziby, zamieszkania, zmiany lub rozszerzenia zakresu wykonywanych czynności, informacja o rachunkach bankowych, zakończenia wykonywania działalności - powinna być zgłoszona organowi rejestrowemu (w zakresie obejmującym dane rejestrowe) lub bezpośrednio w urzędzie skarbowym.

21. Niedokonanie uaktualnienia danych dotyczących prowadzonej działalności, prowadzące do utrudnienia lub braku kontaktu z przedsiębiorcą, nieskładanie deklaracji dla celów podatku VAT - może (w myśl m.in. art. 96 ust. 9, art. 97 ust. 15 i ust.16 ustawy o podatku od towarów i usług) doprowadzić do wykreślenia podatnika, przez naczelnika urzędu skarbowego - z rejestru podatników podatku od towarów i usług oraz z rejestru podatników VAT-UE.

Podmioty niezgłaszające działalności gospodarczej, znikające, zaprzestające składania deklaracji

UWAGA! Niedokonanie zgłoszenia działalności gospodarczej, niewypełnianie obowiązków składania deklaracji, zeznań podatkowych, opłacania należnych podatków, jak również niedopełnianie obowiązku uaktualniania danych dotyczących działalności - może spowodować wymierzenie sankcji przewidzianych w ustawie Kodeks karny skarbowy.

Dodatkowe informacje można uzyskać:

- *Dzwoniąc do Krajowej Informacji Podatkowej z telefonu stacjonarnego (0 801055055) lub z telefonu komórkowego (22 3300330),*
- *Na stronie internetowej Ministerstwa Finansów www.mf.gov.pl*